

عنوان مقاله:

الگوی زایش و فرگشت حوضه های کششی مرتبط با ادامه گسله اصلی جوان زاگرس در شمال باختر ایران

محل انتشار:

فصلنامه علوم و مهندسی زلزله، دوره 8، شماره 1 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

مهرداد نیاسری فرد - دانشجوی دکتری، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

اسماعیل شبانیان - دانشیار، دانشکده علوم زمین، دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه، زنجان، ایران

شهریار سلیمانی - پژوهشگر، گروه لرزه زمینساخت و زلزله شناسی، سازمان زمین شناسی کشور، تهران، ایران

سعید معدنی پور - استادیار، بخش زمین شناسی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

گسله اصلی جوان زاگرس یک سامانه گسله بزرگ است که در مرز شمالی زاگرس و مرز جنوبی ایران مرکزی قرار گرفته است. هدف اصلی این بررسی توصیف هندسه و کینماتیک امروزی ادامه ناشناخته گسله اصلی جوان زاگرس در شمال باختری ایران و جنوب شرق آناتولی است. ما سازوکار امروزی گسله ها را از بررسی تصویرهای ماهواره‌ای و تلفیق آنها با برداشت های ساختاری میدانی، داده های ریخت زمین ساختی و نیز نتایج حاصل از وارون سازی داده های سازوکار کانونی زمین لرزه ها تعیین کرده ایم. سامانه ی گسله اصلی جوان زاگرس از پیرانشهر به سوی شمال و در راستای شاخه ای از زمین درز نئوتتیس، در مرز ایران- آناتولی خاوری، ادامه می یابد و در شمال باختر با سامانه ی گسله های NE-SW چپ بر خوی- بسکل (در جنوب باختر آناتولی) پایان می پذیرد. سامانه گسله شناسایی شده، یک سامانه ی تراکششی راست بر است که در دل خود رژیم های تنش محلی راستالغز و کششی محض ایجاد کرده است. دسته ای از حوضه های کششی، در خمش های گسلی یا در پهنه های میان تکه گسله های هم پوش راست پله راست بر ایجاد شده اند. با ورود به پهنه برخورد سامانه راست بر گسله با سامانه ی چپ بر خوی- بسکل، برش راست بر میان ورقه ی عربی و ایران مرکزی با گسله های چپ بر سد می شود و حرکت رو به ESE ایران نسبت به آناتولی، سبب ایجاد حوضه های کششی شمالی- جنوبی می شود که با گسله های نرمال شمالی- جنوبی محدود می شوند. این کشش، مشکل فضا در حرکت میان شمال باختر ایران و جنوب خاور آناتولی را حل کرده است. این بررسی، اهمیت گسله های راستالغز را در ایجاد رژیم های تنش محلی و زمین ساخت ناحیه ای کششی در جایگاه های برخوردی با رژیم تنش چیره ترافشارش نشان می دهد.

کلمات کلیدی:

گسله اصلی جوان زاگرس، ویژگی جنبشی گسله ها، گسله راستالغز، شمال باختر ایران، جنوب شرق آناتولی، حوضه های کششی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1298445>

